

Na podlagi prvega odstavka 118. člena Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21) Agencija za energijo izdaja

A K T

o načrtu za izredne razmere pri oskrbi s plinom

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

(1) S tem aktom se določajo postopki, vloge, odgovornosti v posamezni stopnji krize pri oskrbi s plinom, ukrepi za odpravo ali zmanjšanje učinka krize oziroma motenj v oskrbi s plinom v Republiki Sloveniji, izvajanje 10., 11. in 13. člena Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L št. 280 z dne 28. 10. 2017, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1938/EU) ter način izvajanja Uredbe Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L št. 206 z dne 8. 8. 2022, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/1369/EU).

(2) S tem aktom se določa tudi vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema plina posameznim vrstam odjemalcev glede na namen, za katerega porabljajo plin v svojih trošilih, in gospodarski pomen, ki ga imajo za gospodarstvo ter oskrbovalne verige v Sloveniji in tujini. S tem aktom se določa tudi način zniževanja porabe, če je to zahtevano na ravni Evropske Unije (v nadaljnjem besedilu: EU), in način izvajanja meddržavne solidarnostne pomoči med državami članicami EU v primerih izrednih razmer pri oskrbi s plinom.

(3) Podjetja plinskega gospodarstva, distributerji toplote in proizvajalci električne energije so dolžni izvajati v tem aktu predvidene ukrepe in ravnati v skladu s sprejetimi načrti nujnih ukrepov iz prvega odstavka 15. člena tega akta.

(4) Odjemalci plina so dolžni ravnati v skladu z naloženimi omejitvami in ukrepi.

(5) Vsebina in način izvajanja tega akta sta podrobneje opisana v Načrtu za izredne razmere, ki ga pristojni organ objavi na svoji spletni strani.

2. člen

(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem aktu, imajo enak pomen kot izrazi, opredeljeni Zakonu o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21, v nadaljnjem besedilu: ZOP), poleg tega pa imajo posamezni izrazi še naslednji pomen:

- distributer toplote: je distributer toplote za daljinsko ogrevanje, ki za proizvodnjo toplote uporablja plin in ne more preiti na nadomestni energent. Distributer toplote za daljinsko ogrevanje se šteje kot zaščiten odjemalec le za obseg dobavljene toplote gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnim in javnoupornim službam;
- kriza: je stanje, v katerem je ali se upravičeno pričakuje, da bo resno motena oskrba s plinom;
- krizna skupina: je posvetovalna skupina, ki se sklicuje in deluje le v času, ko je razglašena katera od stopenj krize ali se v njej razpravlja o razglasitvi stopnje krize, oziroma ko se preverja odziv na izredne razmere. Krizno skupino sestavljajo predstavniki pristojnega organa, ministrstva, pristojnega za energijo, operaterja prenosnega sistema in dobaviteljev plina (v nadaljnjem besedilu: dobavitelj);
- meddržavni dogovor o solidarnostnih ukrepih: je tehnični, pravni in finančni dogovor v skladu z desetim odstavkom 13. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- plin: je zemeljski plin ali drug plin, ki ga je tehnično mogoče varno dodajati v sistem zemeljskega plina in ga preko njega prenašati;
- plin kot surovina: je plin za neenergetsko rabo, kot je določen v 4. točki 2. člena Uredbe 2022/1369/EU;
- podskupina odjemalcev: je skupina, v katero so uvrščeni odjemalci glede na gospodarski pomen in vpliv, ki ga imajo na družbo;
- pristojni organ: je pristojni organ za izvajanje nalog v okviru zagotavljanja zanesljive oskrbe s plinom, določen z ZOP;
- referenčno obdobje: je obdobje, kot je določeno 6. točki 2. člena Uredbe 2022/1369/EU;
- skupina odjemalcev: je skupina, v katero so uvrščeni odjemalci po odjemnih mestih glede na namen, za katerega v svojih trošilih uporabljajo plin;

- solidarnostni plin: je plin, dobavljen ali ponujen v okviru solidarnostne pomoči na podlagi meddržavnega dogovora o solidarnostnih ukrepih.

3. člen

(izvajanje ukrepov in dejavnosti za obvladovanje krize)

(1) Pristojni organ z razglasitvijo stopnje krize uvaja ukrepe, ki smejo odjemalce prizadeti le v najmanjši možni meri, ki je potrebna za obvladovanje krize oziroma za zagotovitev zanesljive oskrbe zaščitenih odjemalcev. Pristojni organ izvaja tudi ukrepe, potrebne za doseganje zmanjšanja porabe plina, če je to zahtevano na ravni EU. Ukrepi v tem aktu se nanašajo na odjemalce, ki so oskrbovani s plinom iz prenosnega ali distribucijskih sistemov. Pristojni organ, podjetja plinskega gospodarstva in distributerji toplote izvajajo ukrepe nediskriminatorno in pregledno.

(2) Pristojni organ koordinira izvajanje dejavnosti in ukrepov. Na podlagi prejetih poročil in morebitnih pridobljenih informacij pristojni organ ugotavlja spreminjanje razmer in po potrebi prilagaja način izvajanja ukrepov za odpravljanje kriznega stanja. Pri obvladovanju krize se pristojni organ in operater prenosnega sistema usklajujeta s pristojnimi organi in operaterji prenosnih sistemov v rizičnih skupinah, v katerih sodeluje Slovenija.

II. KRIZA PRI OSKRBI S PLINOM

1. Splošno

4. člen

(stopnje krize)

Stopnje krize, ki jih razglasi pristojni organ, so:

- stopnja zgodnjega opozarjanja, kadar so izpolnjeni pogoji iz točke (a) prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- stopnja pripravljenosti, kadar so izpolnjeni pogoji iz točke (b) prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- stopnja izrednih razmer, kadar so izpolnjeni pogoji iz točke (c) prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU.

2. Postopki, vloge in odgovornosti na posameznih stopnjah krize

5. člen

(stopnja zgodnjega opozarjanja)

(1) Operater prenosnega sistema oziroma dobavitelj nemudoma obvesti pristojni organ o nastopu okoliščin, zaradi katerih meni, da je treba razglasiti stopnjo krize iz prve alineje 4. člena tega akta. Obvestilo mora biti poslano po elektronski pošti na naslov odgovorne osebe za zanesljivo oskrbo pristojnega organa. Navedeni osebi se ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti.

(2) Pristojni organ na podlagi prejetega sporočila oziroma drugih informacij oceni, ali je treba razglasiti stopnjo zgodnjega opozarjanja. V ta namen se lahko posvetuje s krizno skupino.

(3) Če pristojni organ meni, da pogoji za razglasitev stopnje zgodnjega opozarjanja niso izpolnjeni, o tem nemudoma obvesti prijavitelja iz prvega odstavka tega člena.

(4) Pristojni organ razglasi začetek stopnje zgodnjega opozarjanja z objavo na svoji spletni strani in o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine. Članom krizne skupine pristojni organ ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti. Operater prenosnega sistema o razglasitvi stopnje zgodnjega opozarjanja nemudoma obvesti vse uporabnike prenosnega sistema, pristojni organ pa systemskega operaterja. Operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema obvesti o razglasitvi stopnje zgodnjega opozarjanja in o stanju v distribucijskem sistemu vsaj z objavo na svoji spletni strani.

(5) Za spremljanje razvoja dogodkov, ocenjevanje in reševanje nastale situacije lahko pristojni organ od podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev zahteva, da mu posredujejo informacije, ki se lahko nanašajo tudi na število in ocenjeno porabo odjemalcev plina, ločeno za zaščitene odjemalce. Zahtevane informacije morajo biti posredovane v obliki in v roku, kot to zahteva pristojni organ.

(6) V obdobju, ko je razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja, se izvajajo ukrepi iz 10. člena tega akta. Ti ukrepi na stopnji zgodnjega opozarjanja ne preprečujejo delovanja trga s plinom niti ne omejujejo uporabnikom dostopa do sistema.

(7) Po prenehanju okoliščin, zaradi katerih je bila razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja, pristojni organ razglasi konec stopnje zgodnjega opozarjanja in o tem obvesti krizno skupino. Pri tem uporabi enake načine obveščanja kot pri razglasitvi začetka stopnje zgodnjega opozarjanja.

(8) Če nastopijo okoliščine iz druge ali tretje alineje 4. člena tega akta, pristojni organ razglasi stopnjo pripravljenosti oziroma stopnjo izrednih razmer v skladu s tem aktom.

6. člen

(stopnja pripravljenosti)

(1) Operater prenosnega sistema oziroma dobavitelj nemudoma obvesti pristojni organ o nastopu okoliščin, zaradi katerih meni, da je treba razglasiti stopnjo pripravljenosti iz druge alineje 4. člena tega akta. Obvestilo mora biti poslano po elektronski pošti na naslov odgovorne osebe za zanesljivo oskrbo pristojnega organa. Navedeni osebi se ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti.

(2) Pristojni organ na podlagi prejetega sporočila oziroma drugih informacij oceni, ali je treba razglasiti stopnjo pripravljenosti. V ta namen se lahko posvetuje s krizno skupino.

(3) Če pristojni organ meni, da niso izpolnjeni pogoji za razglasitev stopnje pripravljenosti, o tem nemudoma obvesti prijavitelja iz prvega odstavka tega člena. Če pristojni organ meni, da so izpolnjeni pogoji za razglasitev drugačne stopnje krize, jo razglasi v skladu s tem aktom.

(4) Pristojni organ razglasi začetek stopnje pripravljenosti z objavo na svoji spletni strani in o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine. Članom krizne skupine pristojni organ ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti. Operater prenosnega sistema o razglasitvi stopnje pripravljenosti nemudoma obvesti vse uporabnike prenosnega sistema, pristojni organ pa obvesti systemskega operaterja. Operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema obvesti o razglasitvi stopnje pripravljenosti in o stanju v distribucijskem sistemu vsaj z objavo na svoji spletni strani.

(5) Za spremljanje razvoja dogodkov, ocenjevanje in reševanje nastale situacije lahko pristojni organ od podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev zahteva, da mu posredujejo informacije o številu in ocenjeni porabi plina odjemalcev plina, ločeno za zaščitene odjemalce, in s tem povezane informacije. Zahtevane informacije morajo biti posredovane v obliki in v roku, kot to zahteva pristojni organ.

(6) V obdobju, ko je razglašena stopnja pripravljenosti, se izvajajo ukrepi iz 11. člena tega akta, odjemalci pa po svojih zmožnostih racionalno rabijo plin. Ti ukrepi na stopnji pripravljenosti ne preprečujejo delovanja trga s plinom niti ne omejujejo uporabnikom dostopa do sistema.

(7) Po prenehanju okoliščin iz druge alineje 4. člena tega akta pristojni organ razglasi konec stopnje pripravljenosti in o tem obvesti krizno skupino. Pri tem uporabi enake načine obveščanja kot pri razglasitvi začetka stopnje pripravljenosti.

(8) Če motenj v oskrbi s plinom ali izredno velikega povpraševanja po plinu, zaradi katerih je bila razglašena stopnja pripravljenosti, ni mogoče odpraviti z ukrepi iz 11. člena tega akta in nastopijo okoliščine iz tretje alineje 4. člena tega akta, pristojni organ razglasi stopnjo izrednih razmer v skladu s tem aktom.

7. člen

(stopnja izrednih razmer)

(1) Operater prenosnega sistema oziroma dobavitelj nemudoma obvesti pristojni organ o nastopu okoliščin, zaradi katerih meni, da je treba razglasiti stopnjo izrednih razmer iz tretje alineje 4. člena tega akta. Obvestilo mora biti poslano po elektronski pošti na naslov odgovorne osebe za zanesljivo oskrbo pristojnega organa. Navedeni osebi se ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti.

(2) Pristojni organ na podlagi prejetega sporočila oziroma drugih informacij oceni, ali je treba razglasiti stopnjo izrednih razmer. V ta namen se lahko posvetuje s krizno skupino.

(3) Če pristojni organ oceni, da niso izpolnjeni pogoji za razglasitev stopnje izrednih razmer, o tem nemudoma obvesti prijavitelja iz prvega odstavka tega člena. Če pristojni organ oceni, da so izpolnjeni pogoji za razglasitev nižje stopnje krize, jo razglasi v skladu s tem aktom.

(4) Pristojni organ razglasi začetek stopnje izrednih razmer z objavo na svoji spletni strani in v sredstvih javnega obveščanja. Pristojni organ o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine. Operater prenosnega sistema o razglasitvi stopnje izrednih razmer nemudoma obvesti vse uporabnike prenosnega sistema, pristojni organ pa obvesti systemskega operaterja. Operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema obvesti o razglasitvi stopnje izrednih razmer in o stanju v distribucijskem sistemu vsaj z objavo na svoji spletni strani.

(5) Za spremljanje razvoja dogodkov, ocenjevanje in reševanje nastale situacije lahko pristojni organ od podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev zahteva, da mu posredujejo informacije, ki se nanašajo na število odjemalcev in ocenjeno porabo odjemalcev plina, ločeno za zaščitene odjemalce. Zahtevane informacije morajo biti posredovane v obliki in roku, kot to zahteva pristojni organ.

(6) V obdobju, ko je razglašena stopnja izrednih razmer, se izvajajo ukrepi iz 12. in 13. člena tega akta, odjemalci pa po svojih zmožnostih rabijo plin bolj racionalno.

(7) Po prenehanju okoliščin iz tretje alineje 4. člena tega akta pristojni organ razglasi konec stopnje izrednih razmer z objavo na svoji spletni strani in v sredstvih javnega obveščanja ter o tem obvesti krizno skupino. Pristojni organ lahko razglasi konec stopnje izrednih razmer ali spremeni izvajanje katerega od ukrepov iz 12. ali 13. člena tega akta tudi, če to od njega zahteva Evropska komisija na podlagi osmega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU.

(8) Operater prenosnega sistema v obdobju izrednih razmer spremlja morebitno ogroženost kritične infrastrukture, in ocenjuje, ali so potrebni dodatni zaščitni ukrepi za zaščito kritične infrastrukture.

8. člen

(stopnja pripravljenosti na ravni EU)

(1) Če Svet EU razglasi stopnjo pripravljenosti na ravni EU, pristojni organ o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine in na svoji spletni strani objavi obvestilo. Operater prenosnega sistema o razglasitvi stopnje

pripravljenosti na ravni EU nemudoma obvesti vse uporabnike prenosnega sistema, pristojni organ pa obvesti systemskega operaterja. Operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema obvesti o razglasitvi stopnje pripravljenosti na ravni EU vsaj z objavo na svoji spletni strani.

(2) Za spremljanje razvoja dogodkov, ocenjevanje in reševanje nastale situacije lahko pristojni organ od podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev zahteva, da mu posredujejo informacije, ki se nanašajo na število odjemalcev in ocenjeno porabo odjemalcev plina, ločeno za zaščitene odjemalce. Zahtevane informacije morajo biti posredovane v obliki in roku, kot to zahteva pristojni organ.

(3) V obdobju, ko je razglašena stopnja pripravljenosti na ravni EU, se izvajajo ukrepi iz 15. člena tega akta.

(4) Ko Svet EU razglasi prenehanje stopnje pripravljenosti na ravni EU, pristojni organ o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine in na svoji spletni strani objavi obvestilo, operater prenosnega sistema pa o tem obvesti vse uporabnike prenosnega sistema. Operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema obvesti o razglasitvi prenehanja stopnje pripravljenosti na ravni EU vsaj z objavo na svoji spletni strani.

(5) Če je bila razglašena stopnja pripravljenosti na ravni EU, se prostovoljni in neprostovoljni ukrepi iz 14. in 15. člena tega akta izvajajo, dokler ni razglašen konec te stopnje krize ne glede na to, ali je bila na ravni Slovenije razglašena katera koli stopnja krize. Če se v Sloveniji v obdobju, ko je razglašena stopnja izrednih razmer, uveljavijo ukrepi po tem aktu, s katerimi se doseže večje zmanjšanje odjema plina v posamezni skupini odjemalcev, se za to skupino odjemalcev uporablja ukrepe po tem aktu.

9. člen

(stopnja izrednih razmer na regionalni ravni ali na ravni EU)

(1) Če Evropska komisija razglasi začetek ali konec stopnje izrednih razmer na regionalni ravni ali na ravni EU, pristojni organ o tem na svoji spletni strani objavi obvestilo.

(2) v obdobju, ko je razglašena stopnja izrednih razmer na regionalni ravni ali na ravni EU, pristojni organ sodeluje s pristojnimi organi drugih držav članic EU in z Evropsko komisijo v skladu z 12. členom Uredbe 2017/1938/EU.

3. Ukrepi na posamezni stopnji krize

10. člen

(stopnja zgodnjega opozarjanja)

(1) Ko je razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja, dobavitelji na podlagi izdane zahteve pristojnega organa za izvedbo ukrepov na stopnji zgodnjega opozarjanja izvajajo naslednje ukrepe:

– dobavitelji preverijo dejansko razpoložljivost količin plina, potrebnih v obdobju od začetka oktobra tekočega leta do konca marca naslednjega leta za oskrbo vseh odjemalcev in posebej za odjemalce, za katere velja izpolnjevanje

standarda oskrbe v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom. Če je stopnja zgodnjega opozarjanja razglašena znotraj obdobja iz prejšnjega stavka, se navedeni ukrepi dobaviteljev nanašajo na preostali del navedenega obdobja;

– dobavitelji obvestijo odjemalce, s katerimi imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina, da obstaja verjetnost prekinitve dobave po morebitni razglasitvi višje stopnje krize. Dobavitelji obvestijo operaterje sistemov, na katere so priključeni ti odjemalci, o tem, s katerimi odjemalci imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina in za kolikšne količine;

– dobavitelji obvestijo odjemalce, da obstaja verjetnost potrebe po preklopu na uporabo nadomestnih energentov po morebitni razglasitvi višje stopnje krize. V obvestilu navedejo, da to velja za tiste odjemalce, ki imajo možnost uporabiti nadomestne energente; in

– dobavitelji pozovejo k bolj racionalni rabi plina odjemalce, ki niso zaščiteni odjemalci.

(2) Dobavitelji izvajajo ukrepe iz prejšnjega odstavka od razglasitve začetka stopnje zgodnjega opozarjanja do razglasitve konca te stopnje krize.

(3) Dobavitelji obveščajo pristojni organ in operaterje sistemov o dejansko izvedenih ukrepih po elektronski pošti. Pogostost obveščanja sporoči pristojni organ. Če se razmere spremenijo, se o spremembah poroča isti dan.

11. člen

(stopnja pripravljenosti)

(1) Ko je razglašena stopnja pripravljenosti, dobavitelji in proizvajalci električne energije, ki za njeno proizvodnjo uporabljajo plin, na podlagi izdane zahteve pristojnega organa za izvedbo ukrepov na stopnji pripravljenosti izvajajo poleg ukrepov iz prejšnjega člena tudi naslednje ukrepe:

a) dobavitelji pripravijo vse potrebno, da ob morebitni razglasitvi višje stopnje krize in v skladu s potrebami nastale situacije zagotovijo količine plina za izpolnitev standarda oskrbe v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom;

b) dobavitelji, ki imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina in dobava plina po teh pogodbah še poteka, v skladu s potrebami nastale situacije pozovejo odjemalce k prostovoljnim prekinitvam dobav plina. Dobavitelji obvestijo operaterje sistemov, na katere so priključeni ti odjemalci, o tem, s katerimi odjemalci imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina in za kakšne količine;

c) dobavitelji v skladu s potrebami nastale situacije pozovejo odjemalce s porabo, višjo od 800.000 kWh/leto, k prostovoljnemu zmanjšanju odjema plina na minimum. Dobavitelji k zmanjšanju odjema plina ne pozovejo zaščiteneh odjemalcev;

d) dobavitelji v skladu s potrebami nastale situacije pozovejo odjemalce, ki imajo možnost preklopa na nadomestne energente, da prostovoljno preklopijo na uporabo nadomestnih energentov. Dobavitelji k prostovoljnemu preklopu na drug energent ne pozovejo zaščiteneh odjemalcev;

e) dobavitelji seznanijo distributerje toplote, da se ob morebitni razglasitvi višje stopnje krize lahko zahteva zmanjšanje odjema plina na količine, potrebne za

produkcijo toplote za gospodinjske odjemalce in osnovne socialne službe, razen izobraževalnih in javnoupornih služb;

f) proizvajalci električne energije, ki za proizvodnjo uporabljajo plin, prostovoljno preklopijo na drug vir energije oziroma prostovoljno zmanjšajo porabo plina za proizvodnjo električne energije.

(2) Ukrep iz točke f) prejšnjega odstavka ne velja za proizvajalce električne energije v soproizvodnji s toploto v obsegu, kolikor dobavljajo toploto za daljinsko ogrevanje gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnih ali javnoupornih služb.

(3) Dobavitelji in proizvajalci električne energije izvajajo ukrepe iz prvega odstavka tega člena od razglasitve začetka stopnje pripravljenosti do razglasitve konca te stopnje krize.

(4) Dobavitelji in proizvajalci električne energije iz prvega odstavka tega člena poročajo pristojnemu organu in operaterjem, na katerih sisteme so priključeni odjemalci, katerim dobavljajo plin, o posledicah izvedenih ukrepov dnevno po elektronski pošti.

(5) Operater prenosnega sistema ugotavlja potrebne dnevne količine plina za oskrbo vseh odjemalcev, ki so priključeni na prenosni sistem, med njimi posebej količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev. Operaterji distribucijskih sistemov ugotavljajo potrebne dnevne količine plina za oskrbo vseh odjemalcev, ki so priključeni na njihove distribucijske sisteme, med njimi posebej količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev. Operaterji sistemov na poziv pristojnega organa dnevno sporočajo te podatke pristojnemu organu, operaterji distribucijskih sistemov pa tudi operaterju prenosnega sistema. Operater prenosnega sistema dnevno poroča pristojnemu organu in operaterjem distribucijskih sistemov o stanju v prenosnem sistemu po izvedenih ukrepih iz prvega in drugega odstavka tega člena. Operaterji distribucijskih sistemov na poziv pristojnega organa poročajo pristojnemu organu in dobaviteljem o stanju v njihovih sistemih po izvedenih ukrepih. Pogostost poročanja iz prejšnjega stavka sporoči pristojni organ. Če se razmere spremenijo, se o spremembah poroča isti dan.

(6) Ko operater prenosnega sistema oceni, da so se razmere pri oskrbi s plinom izboljšale in pogoji iz druge alineje prvega odstavka 4. člena tega akta niso več izpolnjeni, o tem obvesti pristojni organ.

12. člen

(stopnja izrednih razmer)

(1) Ko je razglašena stopnja izrednih razmer, podjetja plinskega gospodarstva, distributerji toplote in proizvajalci električne energije, ki za njeno proizvodnjo uporabljajo plin, na podlagi izdane zahteve pristojnega organa za izvedbo ukrepov na stopnji izrednih razmer izvajajo poleg ukrepov iz prejšnjega člena tudi naslednje ukrepe:

- dobavitelj, ki uvaža plin v Republiko Slovenijo, ki je namenjen oskrbi zaščitenih odjemalcev, uporabi ukrepe in dogovore za razpršitev virov plina in prenosnih poti v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom. Ob razglasitvi začetka stopnje izrednih razmer dobavitelj glede na razmere začne uporabljati te ukrepe in zagotavljati dobave plina iz drugih virov oziroma skladišč in tudi po drugih, še delujočih prenosnih poteh v Republiko Slovenijo;

- operaterji sistemov prekinajo prenos ali distribucijo plina odjemalcem s prekinljivimi pogodbami o dobavi. Dobavitelji operaterjem sistemov sporočijo, katerim odjemalcem se na podlagi prekinljive pogodbe o dobavi prekine prenos ali distribucija plina in pod kakimi pogoji;
- odjemalci in distributerji toplote, ki imajo vzpostavljene tehnične možnosti za uporabo nadomestnih energentov, preklopijo na uporabo nadomestnih energentov razen zaščitene odjemalcev;
- proizvajalci električne energije, ki za njeno proizvodnjo uporabljajo plin in imajo vzpostavljene ustrezne tehnične možnosti, preklopijo proizvodnjo električne energije na vire, ki niso plinski;
- dobavitelji pozovejo distributerje toplote k racionalni rabi plina in zmanjšanju odjema plina za ogrevanje.

(2) Podjetja plinskega gospodarstva, odjemalci in proizvajalci električne energije izvajajo ukrepe iz prejšnjega odstavka od razglasitve začetka stopnje izrednih razmer do razglasitve konca te stopnje krize.

(3) Dobavitelji, proizvajalci električne energije in distributerji toplote iz prvega odstavka tega člena poročajo pristojnemu organu in operaterjem sistemov o posledicah izvedenih ukrepov dnevno po elektronski pošti.

(4) Operater prenosnega sistema ugotavlja potrebne dnevne količine plina za oskrbo vseh odjemalcev, ki so priključeni na prenosni sistem, med njimi posebej za oskrbo zaščitene odjemalcev. Operaterji distribucijskih sistemov ugotavljajo potrebne dnevne količine plina za oskrbo vseh odjemalcev, ki so priključeni na njihove distribucijske sisteme, med njimi posebej za oskrbo zaščitene odjemalcev. Operaterji sistemov na poziv pristojnega organa dnevno sporočajo te podatke pristojnemu organu, operaterji distribucijskih sistemov pa tudi operaterju prenosnega sistema. Operater prenosnega sistema dnevno poroča pristojnemu organu o stanju v prenosnem sistemu po izvedenih ukrepih iz prvega odstavka tega člena. Operaterji distribucijskih sistemov na poziv pristojnega organa poročajo pristojnemu organu in dobaviteljem o stanju v njihovih sistemih po izvedenih ukrepih. Pogostost poročanja iz prejšnjega stavka sporoči pristojni organ. Če se razmere spremenijo, se o spremembah poroča isti dan.

(5) Ko operater prenosnega sistema oceni, da so se razmere pri oskrbi s plinom izboljšale in pogoji iz tretje alineje prvega odstavka 4. člena tega akta niso več izpolnjeni, o tem obvesti pristojni organ.

13. člen

(zmanjšanje ali prekinitev odjema na stopnji izrednih razmer)

(1) Če z ukrepi iz prejšnjega člena ni mogoče zagotoviti zadostne količine plina glede na celoten predviden odjem, operaterji sistemov na podlagi izdane generalne odločbe pristojnega organa za izvedbo ukrepov na stopnji izrednih razmer zmanjšajo ali prekinajo odjem plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil po posameznih skupinah in podskupinah odjemalcev. Odjemno mesto odjemalca je lahko uvrščeno le v eno skupino in eno podskupino glede na to, za kakšen namen se porabi večina plina na tem odjemnem mestu in glede na to, katera je glavna dejavnost odjemalca. V skupine od a) do h) tega odstavka niso uvrščena odjemna mesta malih poslovnih odjemalcev in odjemalcev, ki opravljajo storitvene dejavnosti in niso zaščiteni odjemalci.

Zmanjševanje oziroma prekinjanje odjema plina poteka po odjemnih mestih po naslednjem vrstnem redu:

a) trošila odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, ki uporabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje, kjer je na voljo nadomestno gorivo;

b) trošila odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo električne energije, kjer je na voljo nadomestno gorivo;

c) trošila odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo tehnološke pare, ki omogoča zanesljivejšo in čistejšo proizvodnjo;

d) trošila odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, pri katerih uporaba plina v tehnoloških postopkih omogoča večji energijski izkoristek, ne vpliva pa bistveno na kakovost proizvoda;

e) trošila odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, pri katerih uporaba plina v tehnoloških postopkih neposredno vpliva na kakovost proizvoda (neposreden prenos toplote plamena na predmet proizvodnje, redukcija in prehod na nadomestno gorivo pa povzročijo spremembo kakovosti proizvoda ali proizvodnje);

f) trošila odjemalcev, ki niso zaščiteni odjemalci in tudi niso uvrščeni v podskupine (i), (ii), (iii), (iv), (v) ali (vi) drugega odstavka tega člena ter uporabljajo plin kot surovino in pri katerih izpad dobave plina povzroči ustavitev proizvodnje;

g) trošila odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo električne energije in pri katerih izpad dobave plina povzroči ustavitev proizvodnje električne energije, razen če nastopi razlog iz tretjega odstavka tega člena;

h) trošila odjemalcev, ki niso zaščiteni odjemalci in tudi niso uvrščeni v podskupine (i), (ii), (iii), (iv), (v) ali (vi) drugega odstavka tega člena, pri katerih iz tehnoloških razlogov ni mogoče uporabljati nadomestnega goriva in bi ustavitev dobave povzročila večjo škodo odjemalcu;

i) trošila malih poslovnih odjemalcev in odjemalcev, ki opravljajo storitvene dejavnosti in niso zaščiteni odjemalci niti niso uvrščeni v podskupine (i), (ii), (iii) ali (iv) drugega odstavka tega člena;

j) trošila preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupine (vi) ali (v) drugega odstavka tega člena, razen zaščitene odjemalcev;

k) trošila preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupine (iv) ali (iii) drugega odstavka tega člena, razen zaščitene odjemalcev;

l) trošila preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupino (ii) drugega odstavka tega člena, razen zaščitene odjemalcev;

m) trošila preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupino (i) drugega odstavka tega člena, razen zaščitene odjemalcev;

n) trošila preostalih odjemalcev razen zaščitene odjemalcev plina in odjemalcev, ki uporabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje, kadar ne morejo preiti na uporabo nadomestnega goriva. Distributerji toplote znižajo porabo plina na raven, potrebno za ogrevanje gospodinjstev in osnovnih socialnih služb, ki niso javnoupravne ali izobraževalne. V to skupino so uvrščena tudi trošila odjemalcev, ki v soproizvodnji proizvajajo

električno energijo in toploto za daljinsko ogrevanje, vendar distributer toplote v tem delu ni zaščiteni odjemalec.

(2) Odjemna mesta odjemalcev so razvrščena v naslednje podskupine odjemalcev glede na gospodarski pomen teh odjemalcev za delovanje družbe:

- (i) odjemalci, katerih glavna dejavnost je potrebna za oskrbo s hrano, vodo ali električno energijo in je registrirana po standardni klasifikaciji dejavnosti v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08: področje A01, razen skupine A01.7, področje B05, B06, B09, C10, C11, C20, D35, E36. V to skupino sodijo tudi odjemalci z dejavnostjo trgovina pretežno s hrano in osnovnimi življenjskimi potrebščinami ter skladiščenje v delu, ki vključuje pretežno hrano in osnovne življenjske potrebščine;
- (ii) odjemalci, katerih glavna dejavnost je zdravstvo in socialno varstvo, veterinarstvo in farmacevtska dejavnost po standardni klasifikaciji dejavnosti: C21, 86, 87, 88, C26.6, C32.5, G46.46, G47.73;
- (iii) odjemalci, katerih izdelki ali storitve so nujni za zagotavljanje varnosti države ali preprečevanje neposrednih hujših onesnaženj okolja, npr. tisti, katerih glavna dejavnost je registrirana po standardni klasifikaciji dejavnosti na področja E37, E38 in E39;
- (iv) odjemalci, katerih izdelki ali storitve so nujni za obrambo in zaščito države;
- (v) odjemalci, katerih izdelki bistveno vplivajo na delovanje dobavnih verig v drugih državah članicah EU in so ključnega pomena za družbo in
- (vi) odjemalci, katerih izdelki bistveno prispevajo k možnosti za zmanjšanje porabe in nadomestne proizvode v EU.

(3) Če je zaradi neobičajnih vremenskih, hidroloških ali temperaturnih razmer proizvodnja v elektrarnah, ki ne uporabljajo plina, omejena in sistemski operater električne energije oceni, da je za nemoteno delovanje elektroenergetskega sistema nujno potrebno obratovanje elektrarn, ki za proizvodnjo električne energije uporabljajo plin in ne morejo preiti na drug vir energije ali je nadomestnega goriva premalo, sistemski operater električne energije po elektronski pošti to sporoči pristojnemu organu in operaterju prenosnega sistema in predlaga, kateri objekti bi morali obratovati in s kolikšno močjo. Operater prenosnega sistema oceni, kolikšna je potrebna količina plina za obratovanje teh elektrarn in svojo oceno sporoči pristojnemu organu. Pristojni organ na podlagi predloga in ocene operaterjev te elektrarne izvzame iz omejitev za obdobje, dokler veljajo razmere iz prvega stavka tega odstavka.

(4) Operater sistema oceni potrebni obseg zmanjšanja odjema na podlagi stanja v sistemu, trenutne in predvidene porabe, predvidenih dobav plina, izvedljivosti ukrepov in drugih dejavnikov, ki vplivajo na stanje v sistemu, in o tem v elektronski obliki obvesti pristojni organ za dan vnaprej.

(5) Operater sistema prične z ukrepom zmanjšanja ali prekinitvijo odjema plina odjemalcev iz točke a) prvega odstavka tega člena. Če ta ukrep ne zadostuje, operater sistema nadaljuje postopek prekinitve predaje plina po vrstnem redu iz točk od b) do n) prvega odstavka tega člena.

(6) Če ukrepi iz prvega odstavka tega člena ne zadoščajo za nadaljnjo oskrbo zaščiteneh odjemalcev, se uporabita 22. in 23. člen tega akta. Če tudi s solidarnostnim plinom ni mogoče oskrbovati zaščiteneh odjemalcev, se izvedejo ukrepi po tem odstavku. Operaterji sistema zmanjšajo ali prekinejo odjem plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil po posameznih skupinah trošil:

- trošila distributerjev toplote, ki uporabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje gospodinjskih odjemalcev toplote ali osnovnih socialnih služb;
- trošila zaščiteneh odjemalcev razen gospodinjskih odjemalcev in
- trošila gospodinjskih odjemalcev.

(7) O izvajanju ukrepov iz tega člena operater sistema sproti v elektronski obliki obvešča pristojni organ. O zmanjšanju ali prekinitvi odjema v skladu s tem členom operaterji obveščajo tudi dobavitelje zadevnim odjemalcem. Na poziv operaterja sistema odjemalec sporoči operaterju sistema, kdaj je prenehal odjemati plin. Na poziv pristojnega organa operater distribucijskega sistema poroča o stanju v sistemu pristojnemu organu.

(8) Operater sistema izvaja ukrepe iz tega člena tako dolgo, dokler obstajajo okoliščine, zaradi katerih je operater sistema moral začeti izvajati ukrepe. Ko se razmere izboljšajo, operater sistema po predhodnem posvetovanju s pristojnim organom postopoma, glede na razmere, preneha z izvajanjem posameznega ukrepa v obratnem vrstnem redu, kot jih je sprejemal, in o tem sproti obvešča pristojni organ.

(9) Operater prenosnega sistema omogoči prenos plina čez prenosni sistem in predajo na mejni povezovalni točki za količine plina, ki jih prenaša v skladu s sklenjenimi pogodbami o prenosu ob upoštevanju potrebnih zmogljivosti za oskrbo zaščiteneh odjemalcev v obsegu standarda oskrbe.

14. člen

(prostovoljno zmanjšanje odjema na ravni EU)

(1) Če je na ravni EU uveljavljen poziv k prostovoljnemu zmanjšanju odjema, pristojni organ oceni potrebno zmanjšanje porabe plina glede na porabo plina v referenčnem obdobju.

(2) Pristojni organ z objavo na spletni strani pozove odjemalce k racionalni rabi plina in prostovoljnemu zmanjšanju porabe plina. O pozivu obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča o razglasitvi stopnje krize.

(3) Pristojni organ mesečno spremlja in ocenjuje, ali prostovoljno zmanjšanje porabe plina zadošča glede na potrebno zmanjšanje porabe plina. Ocenjeno mesečno zmanjšanje porabe plina objavi na svoji spletni strani. Po potrebi pristojni organ pozove vse končne odjemalce k dodatnemu prostovoljnemu zmanjšanju porabe plina.

(4) Ukrepi iz tega člena veljajo v obdobju, v katerem velja poziv k prostovoljnemu zmanjšanju odjema plina na ravni EU. Ko ta preneha veljati, pristojni organ na

svoji spletni strani objavi obvestilo o koncu poziva k prostovoljnemu zmanjšanju odjema in o tem obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča o razglasitvi konca stopnje krize.

(5) Pristojni organ z ukrepi iz tega člena ne izkrivlja konkurence in ne moti delovanja trga neupravičeno niti nesorazmerno niti ne ogroža zanesljive oskrbe s plinom v drugih državah članicah EU.

15. člen

(zmanjšanje odjema na stopnji pripravljenosti na ravni EU)

(1) Po razglasitvi stopnje pripravljenosti na ravni EU pristojni organ oceni potrebno zmanjšanje porabe plina glede na porabo plina v referenčnem obdobju.

(2) Pristojni organ od odjemalcev zahteva racionalno rabo plina. Od vseh odjemalcev, razen odjemalcev uvrščenih v podskupini (i) in (ii) drugega odstavka 13. člena tega akta, zahteva tudi zmanjšanje porabe plina. O zahtevi obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča o razglasitvi stopnje krize.

(3) Pristojni organ mesečno spremlja in ocenjuje, ali doseženo zmanjšanje porabe plina zadošča glede potrebno zmanjšanje porabe plina. Ocenjeno mesečno zmanjšanje porabe plina objavi na svoji spletni strani.

(4) Če pristojni organ ugotovi, da je ocenjeno doseženo zmanjšanje porabe plina manjše od zahtevanega, zahteva dodatno zmanjšanje porabe plina vseh končnih odjemalcev. O pozivu obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvesti o razglasitvi stopnje krize.

(5) Ukrepi iz tega člena veljajo in se izvajajo v obdobju, v katerem velja razglašena stopnja pripravljenosti na ravni EU. Ko ta preneha veljati, pristojni organ na svoji spletni strani objavi obvestilo o koncu veljavnosti ukrepov iz tega člena in o tem obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča o razglasitvi konca stopnje krize.

(6) Pristojni organ z ukrepi iz tega člena ne izkrivlja konkurence in ne moti delovanja trga neupravičeno niti nesorazmerno niti ne ogroža zanesljive oskrbe s plinom v drugih državah članicah EU.

(7) Pristojni organ sodeluje z drugimi pristojnimi organi in organi EU pri izvajanju in usklajevanju ukrepov, izmenjavi informacij in nadzoru nad izvajanjem ukrepov iz 7. in 8. člena Uredbe 2022/1369/EU.

4. Nadzor nad izvajanjem ukrepov

16. člen

(nadzor nad zmanjšanjem ali prekinitvijo odjema plina)

(1) V obdobju, ko veljajo ukrepi iz 12. in 13. člena tega akta, operater sistema obvešča odjemalce, priključene na njegov sistem, o zmanjšanju ali prekinitvi

odjema. Operater sistema pri tem upošteva vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema v skladu s tem aktom in Načrtom za izredne razmere iz petega odstavka 1. člena tega akta ter določi rok, kdaj mora odjemalec ali skupina odjemalcev prenehati odjemati plin. Obvestilo odjemalcu iz tega odstavka, v katerem je določeno potrebno zmanjšanje odjema plina in rok, je lahko posamično ali skupinsko, zadnje je lahko javno, npr. z objavo v medijih, v vsakem primeru šteje tudi za obvestilo o prekinitvi odjema. Če obvestilo iz prejšnjega stavka ni javno, operater sistema z njim seznanjeni tudi dobavitelje tem odjemalcem.

(2) Operater po obvestilu iz prejšnjega odstavka začne pregledovati dejansko stanje pri odjemalcih, predvsem s pogostim odčitavanjem števcov. Če ugotovi, da je odjemalec porabljal plin v nasprotju z ukrepi, ki jih določa ta akt in ni upošteval poziva k zmanjšanju ali prekinitvi odjema, operater sistema fizično omeji ali prekine odjem plina takim odjemalcem (odklop po predhodnem obvestilu).

(3) Plin, ki ga odjemalci, ki niso zaščiteni odjemalci, porabijo v nasprotju z ukrepi, uvedenimi v skladu z 12. in 13. členom tega akta, velja za neupravičen odjem plina in se zaračunava v skladu z aktom, ki ureja sistemska obratovalna navodila za delovanje prenosnega ali distribucijskega sistema zemeljskega plina.

5. Obvladovanje krize

17. člen

(pristojni organ)

(1) Pristojni organ razglasi začetek in konec posameznih stopenj krize, na podlagi katerih se izvajajo ukrepi, in za potrebe obvladovanja krize ravna v skladu s tem aktom. Pred razglasitvijo začetka ali konca posamezne stopnje krize se pristojni organ lahko posvetuje s krizno skupino.

(2) V obdobju, ko je razglašena katera od stopenj krize, pristojni organ po potrebi z navodilom prilagodi način izvajanja za katerega od ukrepov, določenega s tem aktom. V takem primeru navodilo posreduje podjetju plinskega gospodarstva, ki izvaja zadevni ukrep, in o tem seznanjeni krizno skupino.

(3) V obdobju, ko je razglašena katera od stopenj krize, pristojni organ s krizno skupino izmenjuje potrebne podatke, zlasti o stanju v sistemu in stanju oskrbe. Člani krizne skupine poročajo tudi o izvajanju uvedenih ukrepov in učinkih ukrepov. Pristojni organ si s krizno skupino in drugimi državnimi organi lahko izmenjuje tudi informacije, potrebne za krizno komuniciranje.

(4) Pristojni organ sodeluje z državnimi organi, ki imajo pristojnosti na podlagi predpisov, ki urejajo kritično infrastrukturo in delovanje vlade v kriznih razmerah, zlasti v delih, ki urejajo odziv na krize ali izredne razmere. Pristojni organ tem organom zlasti posreduje informacije o stanju oskrbe, morebitnih uvedenih ukrepih in druge povezane informacije.

(5) Pristojni organ v obdobju, ko je razglašena katera koli stopnja krize, sproti obvešča javnost o stanju oskrbe in morebitnih ukrepih. Pri komunikaciji z javnostjo izmenjuje informacije tudi z ministrstvom, pristojnim za energijo, skladno z dogovorjenim načrtom, ki ureja komuniciranje v primerih krize pri oskrbi s plinom.

18. člen

(delovanje krizne skupine)

(1) Pristojni organ skliče krizno skupino z namenom, da se z njo posvetuje o možnostih za odpravo ali zmanjšanje učinkov motenj v oskrbi s plinom, ugotavlja vzroke za nastop posamezne stopnje krize in išče rešitve za odpravo njenih vzrokov. Krizna skupina je namenjena tudi hitri in učinkoviti komunikaciji med deležniki, vključenimi v reševanje krize.

(2) Krizno skupino sestavljajo pristojni organ, ministrstvo, pristojno za energijo, operater prenosnega sistema in vsi dobavitelji. Člani krizne skupine imenujejo svoje predstavnike v krizni skupini (odgovorne osebe) in njihove namestnike. Krizno skupino vodi predstavnik pristojnega organa oziroma njegov namestnik, v njegovi odsotnosti pa predstavnik operaterja prenosnega sistema. Pristojnemu organu sporočijo imena, elektronske naslove in mobilne telefonske številke odgovornih oseb in njihovih namestnikov. Vsako spremembo imen in kontaktnih podatkov člani krizne skupine nemudoma pisno sporočijo pristojnemu organu.

(3) Krizno skupino skliče pristojni organ z elektronskim sporočilom in SMS-sporočilom oziroma s telefonskim klicem, če se člani na sporočilo niso odzvali. Člani krizne skupine so se dolžni odzvati v roku dveh ur od poslanega SMS-sporočila. Če se člani krizne skupine v navedenem roku ne odzovejo, prične krizna skupina z delovanjem s člani, ki so se odzvali.

(4) Komunikacija med člani krizne skupine praviloma poteka prek elektronske pošte in z uporabo telekomunikacijskih sredstev, pristojni organ pa lahko skliče tudi sestanek.

(5) Pristojni organ s člani krizne skupine oblikuje pravila o delovanju krizne skupine. Vsak nov član krizne skupine se je dolžan seznaniti s pravili delovanja krizne skupine. Člani krizne skupine zagotavljajo zaupnost informacij, s katerimi se seznanijo pri delovanju krizne skupine.

6. Načrti nujnih ukrepov

19. člen

(načrti nujnih ukrepov)

(1) Operater prenosnega sistema in operaterji distribucijskih sistemov sprejmejo načrt nujnih ukrepov, ki mora vsebovati:

- navedbo okoliščin, v katerih je potrebna uporaba nujnih ukrepov, med katerimi je poziv pristojnega organa v skladu s tem aktom;
- opis, način izvedbe in obseg izvedbe nujnih ukrepov, ki odpravljajo ali blažijo posledice krize ali lokalne motnje v oskrbi s plinom. Med nujnimi ukrepi morajo biti tisti, ki jih po tem aktu lahko uvede pristojni organ in jih izvajajo operaterji, lahko pa vsebuje tudi dodatne ukrepe;
- čas, potreben za uvedbo nujnih ukrepov, in
- morebitne dodatne navedbe, potrebne za izvedbo nujnih ukrepov.

(2) Operaterji sistemov objavijo načrte nujnih ukrepov na svoji spletnih straneh in jih posredujejo pristojnemu organu.

(3) Operater sistemov morajo o vsakem primeru izvedbe nujnih ukrepov iz tega člena nemudoma pisno obvestiti pristojni organ.

7. Poročanje in objave

20. člen

(poročanje pristojnemu organu)

(1) V obdobju, ko je razglašena katera koli stopnja krize, operater prenosnega sistema dnevno poroča pristojnemu organu v elektronski obliki zlasti naslednje informacije:

- dnevne napovedi povpraševanja in ponudbe plina za naslednje tri dni;
- dnevni pretok plina na vseh mejnih vstopnih in izstopnih točkah in
- obdobje, izraženo v dnevih, ko se predvideva, da je oskrbo s plinom zaščitenim odjemalcem mogoče zagotoviti.

(2) Podatke iz prejšnjega odstavka, kadar je to potrebno, operater prenosnega sistema pridobi od dobaviteljev. Ob morebitni spremembi dnevnih že sporočenih podatkov po prejšnjem odstavku dobavitelj sproti sporoča te spremembe operaterju prenosnega sistema in pristojnemu organu. Proizvajalci električne energije v napravah z nazivno močjo nad 20 MW, ki za proizvodnjo uporabljajo plin in ne morejo preklopiti na drug energent, sporočajo podatke iz prve alineje prejšnjega odstavka operaterju prenosnega sistema in pristojnemu organu. Pristojni organ lahko za potrebe poročanja po tem in prejšnjem odstavku objavi ustrezne obrazce.

(3) Zadevna podjetja plinskega gospodarstva v roku dveh tednov po razglasitvi konca stopnje izrednih razmer pristojnemu organu posredujejo vsaj naslednje podatke:

- oceno zmanjšanja prihodka;
- oceno zmanjšanja prenesenih oziroma dobavljenih količin plina;
- oceno povečanja stroškov zaradi izvajanja ukrepov v skladu s tem aktom;
- oceno števila prizadetih odjemalcev in njihovo razdelitev glede na vrsto odjema;
- geografsko lego prizadetega območja.

(4) Prizadeti odjemalci z letno porabo višjo od 800.000 kWh/leto v roku dveh tednov po razglasitvi konca stopnje izrednih razmer pristojnemu organu posredujejo vsaj naslednje podatke:

- oceno zmanjšanja oziroma izpada proizvodnje kot posledice izrednih razmer;
- oceno povečanja stroškov proizvodnje zaradi uporabe nadomestnega energenta.

21. člen

(poročanje pristojnega organa in objave)

(1) Pristojni organ o razglasitvi začetka in konca katere koli stopnje krize nemudoma po elektronski pošti obvesti Evropsko komisijo, ministrstvo, pristojno za energijo, Nacionalni center za krizno upravljanje in druge organe. Pristojni organ ter o razglasitvi začetka in konca stopnje krize obvesti javnost vsaj z objavo na svoji spletni strani. Ko je razglašena stopnja izrednih razmer, pristojni organ Evropsko komisijo in ministrstvo, pristojno za energijo, obvešča tudi o ukrepih, ki se izvajajo. Pristojni organ sproti obvešča Evropsko komisijo tudi o morebitni zaprošeni in pridobljeni solidarnostni pomoči.

(2) Pristojni organ o razglasitvi začetka in konca katere koli stopnje krize nemudoma v elektronski obliki obvesti tudi pristojne organe držav članic EU, s katerimi ima plinski prenosni sistem Republike Slovenije neposredno čezmejno povezavo.

(3) Če pristojni organ v komunikaciji s pristojnimi organi sosednjih držav članic EU v svoji rizični skupini ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za razglasitev krize regionalnih razsežnosti, skupaj s temi organi predlaga Evropski komisiji razglasitev krize regionalnih razsežnosti. Ko ti pogoji niso več izpolnjeni, skupaj z istimi pristojnimi organi predlaga Evropski komisiji razglasitev konca krize regionalnih razsežnosti.

(4) Pristojni organ na svoji spletni strani objavi, s katerimi pristojnimi organi sosednjih držav članic EU sodeluje na področju zanesljive oskrbe s plinom in pri izvajanju Uredbe 2017/1938/EU. Pristojni organ na svoji spletni strani objavi tudi ime in kontaktne podatke odgovorne osebe za zanesljivo oskrbo s plinom iz drugega odstavka 18. člena tega akta in njegovega namestnika.

III. SOLIDARNOSTNA POMOČ

22. člen

(splošno)

(1) Solidarnostna pomoč se izvaja na podlagi meddržavnega dogovora o solidarnostnih ukrepih iz 13. člena Uredbe 2017/1938/EU.

(2) Solidarnostna pomoč se nanaša na oskrbo za naslednji plinski dan. Če razmere tako zahtevajo, se lahko nanaša tudi na obdobje znotraj dneva.

23. člen

(prejemanje solidarnostne pomoči)

(1) Pristojni organ po razglašeni stopnji izrednih razmer, ko so ukrepi za obvladovanje krize v skladu s prvim odstavkom 13. člena tega akta že uvedeni, oceni, ali navedeni ukrepi zadoščajo za oskrbo solidarnostno zaščiteneh odjemalcev.

(2) Vsak dobavitelj zaščitenim odjemalcem dnevno sporoči pristojnemu organu količine plina, ki jih potrebuje za oskrbo solidarnostno zaščitenih odjemalcev za naslednji plinski dan. Operater prenosnega sistema oceni izvedljivost prenosa ocenjenih količin in v sodelovanju s pristojnim organom tudi oceni, ali količine, ki so jih navedli dobavitelji, ustrezajo za oskrbo solidarnostno zaščitenih odjemalcev. Operater prenosnega sistema po potrebi tudi predlaga krizni skupini določitev drugačnih količin posameznih odjemalcev, vključno s količinami plina za tiste odjemalce, za katere njihovi dobavitelji količin plina niso sporočili. Svoje predloge sporoči krizni skupini.

(3) Krizna skupina oceni, ali obstaja potreba po zagotovitvi manjkajočih količin plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev, ki jih z ukrepi na državni ravni ni mogoče zagotoviti. Pri tem upošteva tudi količine plina, ki jih dobavitelji lahko zagotovijo na tržni način v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov. Na podlagi tega pristojni organ odloči, kolikšna je manjkajoča količina plina, potrebna za nemoteno oskrbo solidarnostno zaščitenih odjemalcev, in o tem obvesti ministrstvo, pristojno za energijo.

(4) Pristojni organ po prejemu ponudb zaprosenih držav članic EU oziroma njihovih pristojnih organov na podlagi mnenja krizne skupine in v skladu z meddržavnim dogovorom o solidarnostnih ukrepih odloči o sprejemu najugodnejše ponudbe oziroma ponudb glede na ceno in druge pogoje ter določi, na kakšen način se te količine solidarnostnega plina razdelijo med dobavitelje iz drugega odstavka tega člena. Pristojni organ lahko na podlagi mnenja krizne skupine tudi odloči, da zavrne ponudbo oziroma ponudbe zaradi ponujene cene. Pristojni organ odločitev iz tega odstavka nemudoma pisno sporoči dobaviteljem iz drugega odstavka tega člena, operaterju prenosnega sistema in ministrstvu, pristojnemu za energijo.

24. člen

(prevzem in plačevanje plina iz solidarnostne pomoči)

(1) Operater prenosnega sistema zagotovi prenos plina od mejnih povezovalnih točk do izstopnih točk iz prenosnega sistema pod pogoji iz veljavnih pogodb o prenosu. Operater prenosnega sistema ima pravico uporabiti neizkoriščene zmogljivosti za prenos solidarnostnega plina in jih obračunati v skladu z aktom, ki ureja metodologijo za obračunavanje omrežnine.

(2) Vsak dobavitelj prevzame tolikšne količine plina, kot izhajajo iz odločitve pristojnega organa iz četrtega odstavka 23. člena tega akta. Če so dejansko dobavljene količine solidarnostnega plina manjše od tistih, ki izhajajo iz sprejetih ponudb, dobavitelj prevzame sorazmerno zmanjšane količine solidarnostnega plina glede na količine iz odločitve pristojnega organa o razdelitvi solidarnostnega plina. Operater prenosnega sistema obvesti dobavitelje o količinah iz prejšnjega stavka.

(3) Dobavitelj je dolžan plačati sorazmerni del nadomestila za solidarnostni plin, povečan za ostale sestavine nadomestila iz osmega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU, ki ustreza dobavljeni količini plina. Pri tem se upošteva tudi obseg financiranja solidarnostne pomoči s strani vlade na podlagi prvega odstavka 122. člena ZOP.

25. člen

(nudenje solidarnostne pomoči na tržni način)

(1) Po prejemu zaprosila za solidarnostno pomoč države članice EU, s katero je sklenjen meddržavni dogovor o solidarnostnih ukrepih, pristojni organ oceni, ali prošnja izpolnjuje pogoj za izvedbo solidarnostnega ukrepa iz točke (b) tretjega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU v delu, ki se nanaša na uporabo tržnih ukrepov na slovenskem trgu, in pogoje iz meddržavnih dogovorov o solidarnostnih ukrepih s to državo članico EU.

(2) Če pristojni organ oceni, da zaprosilo izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, pošlje povpraševanje dobaviteljem v Republiki Sloveniji na virtualno točko in določi rok, v katerem mu morajo dobavitelji poslati ponudbe za plin, ki ga lahko zagotovijo za solidarnostno pomoč na tržni način. Te ponudbe vsebujejo tudi količine, ki jih ponudijo odjemalci v dogovoru z dobavitelji. Ponudbe dobaviteljev morajo vsebovati podatke, ki jih določajo meddržavni dogovori o solidarnostnih ukrepih z državo članico EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč.

(3) Pristojni organ oceni razmere in se po potrebi posvetuje s krizno skupino ter razglasi stopnjo zgodnjega opozarjanja ali stopnjo pripravljenosti, če ta ni že razglašena. Pristojni organ prejete ponudbe nemudoma posreduje operaterju prenosnega sistema, da ugotovi izvedljivost prenosa do slovenske meje z državo članico EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč. Operater prenosnega sistema ugotovi tudi razpoložljivost izstopnih zmogljivosti na mejnih točkah s to državo članico EU in o obojem nemudoma obvesti pristojni organ.

(4) Če meddržavni dogovori o solidarnostnih ukrepih ne določajo, da se pri nudenju solidarnostne pomoči s tržnimi ukrepi pošljejo ločene ponudbe posameznih dobaviteljev, pripravi pristojni organ eno ponudbo z upoštevanjem ponudb posameznih dobaviteljev, povečanih za ostale sestavine nadomestila iz osmega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU, kot je določeno z meddržavnimi dogovori o solidarnostnih ukrepih. Stroški prenosa plina in stroški izstopne zmogljivosti so sestavni del nadomestila.

(5) Če meddržavni dogovori o solidarnostnih ukrepih določajo, da se pri nudenju solidarnostne pomoči s tržnimi ukrepi državi članici EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, pošljejo ločene ponudbe posameznih dobaviteljev, pristojni organ ponudbe dobaviteljev poveča za ustrezen delež drugih sestavin nadomestila iz osmega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU, kot je določeno z meddržavnimi dogovori. Stroški prenosa plina in stroški izstopne zmogljivosti so sestavni del nadomestila.

(6) Pristojni organ v skladu s sedmim odstavkom 121. člena ZOP obvesti ministrstvo, pristojno za energijo, o prejetem zaprosilu za solidarnostno pomoč in o pripravljeni ponudbi po četrtem odstavku oziroma ponudbah po petem odstavku tega člena. Pristojni organ o ponudbi obvesti sekretariat Sveta za nacionalno varnost.

(7) Če država članica EU sprejme ponudbe oziroma ponudbo, operater prenosnega sistema v obsegu, kolikor so bile ponudbe oziroma ponudba sprejete in kot so ga zagotovili dobavitelji, izvede prenos plina in njegovo predajo na mejni točki.

(8) Kadar država članica EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, ponudbe ne sprejme, pristojni organ oceni, ali so še izpolnjeni pogoji za razglašeno stopnjo

krize. Če ti pogoji niso več izpolnjeni, pristojni organ razglasi konec razglašene stopnje krize.

26. člen

(nudenje solidarnostne pomoči na netržni način)

(1) Če država članica EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, v skladu z meddržavnimi dogovori o solidarnostnih ukrepih obvesti pristojni organ, da ponujene količine plina v okviru tržnih ukrepov ne zadoščajo za oskrbo s plinom solidarnostno zaščitene odjemalcev v tej državi članici EU, in zaprosi za dodatno solidarnostno pomoč, pristojni organ obvesti ministrstvo, pristojno za energijo, in v skladu s sedmim odstavkom 121. člena ZOP tudi sekretariat Sveta za nacionalno varnost o tem zaprosilu za solidarnostno pomoč v okviru netržnih ukrepov.

(2) Če pristojni organ sprejme odločitev, da se izvedejo netržni ukrepi za zagotavljanje solidarnostne pomoči drugi državi, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, razglasi stopnjo pripravljenosti, če ta ni že razglašena. O tem obvesti krizno skupino in pozove dobavitelje, da se pripravijo na izvedbo ukrepov, ki veljajo na stopnji izrednih razmer v skladu s tem aktom.

(3) Pristojni organ po razglasitvi krize pozove dobavitelje, da ga nemudoma obvestijo o količinah plina, ki jih bodo imeli na voljo zaradi izvedbe ukrepov v okviru razglašene stopnje izrednih razmer. Količine iz prejšnjega stavka ne vključujejo količin, potrebnih za oskrbo solidarnostno zaščitene odjemalcev.

(4) Pristojni organ nemudoma posreduje obvestila iz prejšnjega odstavka operaterju prenosnega sistema, da ugotovi:

- ali so najavljene količine plina v sistemu v resnici na razpolago, ne da bi bili ogroženi solidarnostno zaščiteni odjemalci, in
- izvedljivost prenosa zadevnih količin plina do slovenske meje z državo članico EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, in razpoložljivost izstopnih zmogljivosti na mejnih točkah s to državo članico EU.

(5) Operater prenosnega sistema o svojih ugotovitvah iz prejšnjega odstavka nemudoma obvesti pristojni organ.

(6) Na podlagi prejetih obvestil dobaviteljev pristojni organ pripravi ponudbo za dobavo solidarnostnega plina v okviru izvajanja netržnih ukrepov. Pristojni organ v ponudbi navede tudi ustrezen delež drugih sestavin nadomestila iz osmega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU, kot je določeno z meddržavnimi dogovori. Stroški prenosa plina in stroški izstopne zmogljivosti so sestavni del nadomestila.

(7) Pristojni organ v skladu obvesti ministrstvo, pristojno za energijo in v skladu s sedmim odstavkom 121. člena ZOP tudi sekretariat Sveta za nacionalno varnost o zaprosilu za solidarnostno pomoč in o pripravljene ponudbi po šestem odstavku tega člena.

(8) Če država članica EU sprejme ponudbe oziroma ponudbo, pristojni organ razglasi stopnjo izrednih razmer. Operater prenosnega sistema v obsegu, kolikor je bila ponudba sprejeta in kot so ga zagotovili dobavitelji, izvede prenos plina in njegovo predajo na mejni točki.

(9) Pristojni organ oceni, ali so še izpolnjeni pogoji za razglašeno stopnjo izrednih razmer. Če ti niso izpolnjeni, pristojni organ razglasi konec stopnje

izrednih razmer, potem ko ga država članica EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč v okviru netržnih ukrepov, v skladu s šestim odstavkom 13. člena Uredbe 2017/1938/EU obvesti, da je oskrba solidarnostno zaščitenih odjemalcev na njenem ozemlju zagotovljena brez solidarnostne pomoči, oziroma da iz drugih razlogov ne prosi več za solidarnostno pomoč. Po prenehanju izvajanja netržnih ukrepov za zagotavljanje plina za izvedbo sprejete solidarnostne pomoči pristojni organ razglasi konec stopnje izrednih razmer.

27. člen

(preverjanje odziva na izredne razmere)

(1) Pristojni organ preveri odziv na izredne razmere v obliki vaje, v kateri simulira izredne razmere pri različnih scenarijih, in odziv nanje v realnem času. Pristojni organ preizkuša scenarije z visokim in srednjim učinkom.

(2) V vaji sodelujejo pristojni organ, operater prenosnega sistema in vsaj trije reprezentativni dobavitelji. Na vaji sodeluje tudi ministrstvo, pristojno za energijo, in če je to potrebno, tudi druga ministrstva ali državni organi s pristojnostmi na področju obrambe, operaterji distribucijskih sistemov in distributerji toplote. Vajo vodi pristojni organ razen v primeru iz prve alineje četrtega odstavka tega člena.

(3) Vaja se izvede v štiriletnem obdobju po uveljavitvi tega akta in se ponavlja vsakič najpozneje v roku štirih let po izvedbi.

(4) Zaradi racionalnosti lahko pristojni organ izvede vajo:

- v okviru vsebinsko združljive vaje, ki jo izvaja drug državni organ ali Evropska komisija, ali
- v sodelovanju s pristojnim organom vsaj ene od sosednjih držav, če se preizkuša tudi solidarnostna pomoč.

(5) Po končani vaji pristojni organ izdela poročilo, v katerem ugotovi morebitne pomanjkljivosti v postopkih, določenih v tem aktu, in drugih, vsebinsko povezanih aktih, kot so zakoni s področij energetike, kritične infrastrukture, obrambe, meddržavni sporazumi, ki urejajo solidarnostno pomoč med sosednimi državami, in akt, ki ureja preventivne ukrepe. Pristojni organ morebitne ugotovljene pomanjkljivosti upošteva pri posodobitvi tega akta. Pristojni organ rezultate preverjanj, ki se nanašajo na ta akt, predloži tudi Koordinacijski skupini za plin iz prvega odstavka 4. člena Uredbe 2017/1938/EU.

IV. KONČNI DOLOČBI

28. člen

(prenehanje veljavnosti splošnega akta)

Z dnem uveljavitve tega akta preneha veljati Akt o načrtu za izredne razmere pri oskrbi z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 97/20 in 204/21 – ZOP).

29. člen
(začetek veljavnosti)

Ta akt začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 71-8/2022/1

Maribor, dne 2. septembra 2022

EVA

Predsednik sveta
Agencije za energijo
dr. Franc Žlahtič